



NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK TÖRTÉNETE

KORA ÚJKOR

szeminárium

Kurzuskód: BTTR490OMA

Időpont: Kedd 14:00

Helyszín: Főépület 312. terem

Oktató: Tózsza-Rigó Attila (tozsza.rigo@arts.unideb.hu;

tozsza.rigo@gmail.com)

2024/2025. tanév I. félév

1. Konzultáció. Kurzus teljesítési feltételeinek ismertetése
2. A politika- és a hadtörténet „helye” a modern történetíráson belül. A 15–16. század fordulójának meghatározó eseményei, a Német-római Birodalom helyzete a 16. század elején
3. A reformáció terjedése Európában. A hitújítás kezdeti szakaszának politika- és hadtörténeti következményei. V. Károly császárrá koronázásától a schmalkaldeni háborúig. (1530-1547). A Confessio Augustana és annak hatásai Európa vallási térképére.
4. Európa politikai viszonyai a 16. század második felében. A Császárság és a Habsburgok. Franciaország helyzete (a cateau-cambrésis-i béke, Medici Katalin kormányzása, A franciaországi vallásháború, avagy a „nyolc háború” 1598-ig) A Habsburg-francia konfliktus.
5. A haditechnika és a hadművészet fejlődése a 16–17. században
6. A „nyolcvanéves háború”, a Németalföldi szabadságharc – a spanyol hegemonia megtörése (1566–1648)
7. A „hosszú háború” (tizenötéves háború) az oszmánok ellen. Közép-Európa államai a 16. század második felében
8. Erőviszonyok a tengereken. A tengeri hadviselés fejlődése (a Levantei hatalmak visszaszorulása, Lepanto, A győzhetetlen armada pusztulása stb.)
9. Európai hatalmi viszonyok a 16–17. század fordulóján 1618-ig. (az ellenreformáció hatásai, a Protestáns Unió és a Katolikus Liga megalakulása).
A harmincéves háború első/cseh-erdélyi szakasza
10. A harmincéves háború második/dán szakasza 1625–1629. A harmincéves háború harmadik/svéd szakasza 1630–1648. A vesztfáliai béke és annak következményei
11. Nyugat-Európa politika- és hadtörténete a 17. század második felében. Európa „belső expanziója”, az oszmánok elleni felszabadító háborúk a Magyar Királyság és a Balkán területén.
12. Zárthelyi dolgozat
13. Félév végi konzultáció, értékelés

Kötelező irodalom

Krász Lilla: A reformáció és a német vallásháborúk. In: A kora újkor története. Szerk. Poór János. Bp., 2009. 283–311.

Papp Imre: A francia vallásháborúk és a nantes-i ediktum. In: A kora újkor története. Szerk. Poór János. Bp., 2009. 312–331.

Pollmann Ferenc: „Marcona” történelem: hadtörténetírás határon innen és túl. Korall 33. (2008) 120–128.

Pósán László: A harmincéves háború. In: Orosz István—ifj. Barta János—Angi János (szerk.): Európa az újkorban (16-18. század). Debrecen. 2006. 299–308.

Zachar József: Mi a hadtörténelem? Gondolatok egy vita kapcsán. Hadtörténelmi Közlemények, 2009/3., 863–872.

Ajánlott irodalom

Chadwick, Owen: A reformáció. Bp., 2003.

McGrath, Alister E.: Kálvin. Bp., 1996.

Orosz István—ifj. Barta János—Angi János (szerk.): Európa az újkorban (16-18. század). Debrecen, 2006

Poór János (szerk.): A kora újkor története. Bp., 2009.

Parker, Geoffrey: The Military Revolution: Military Innovation and the Rise of the West, 1500–1800. Cambridge University Press, 1996.

Tózsza-Rigó Attila: Egy önkéntes „fogságba” vonulás története. V. Károly lemondésának és visszavonulásának a körülményei. In: Bárány Attila – Pószán László (szerk.): Száműzetés, fogság, szabadulás a középkori és korai újkorban Európában. Debrecen, 2021. 197–213.